

RAADSVOORSTEL	
Raadsvergadering	28 februari 2025
Voorstelnummer	D827211
Datum raadsvoorstel	3 januari 2025
Portefeuillehouder(s)	M. ten Bruggencate
Commissie	Raadscommissie
Datum commissie	10 februari 2025
Soort agendering	Ter vaststelling
Agendapunt	
Team	RO - Beleid en Vastgoed
Opsteller	Richard Valkering
Datum B&W besluit	28 januari 2025
Bijlagen:	3

Onderwerp : Zienswijze kadernota 2026 RAUM

Voorgesteld besluit

- De volgende zienswijze af te geven ten aanzien van de kadernota 2026 van het RAUM:
 - De raad stelt vast dat de Kadernota RAUM 2026 een sluitende meerjarenbegroting presenteert, maar benadrukt het belang van een duidelijk onderscheid tussen gegarandeerde en niet-gegarandeerde inkomsten in de meerjarenraming en begroting, met een transparante risicoanalyse van mogelijke tegenvallers.
 - De raad dringt aan op een geïntegreerd financieel overzicht van het gehele RAUM-gebied, waarbij zowel de huidige financiële situatie als de potentiële risico's, inclusief de gevolgen van mogelijk landelijk toezicht en de impact op participantenbijdragen, inzichtelijk worden gemaakt.
 - De raad maakt zich zorgen over de toekomstbestendigheid van de huidige samenwerkingsstructuur binnen het RAUM, gezien de noodzaak van een effectieve governance en adequate financiële kaders.
- De raad roept op tot een gezamenlijk onderzoek naar de toekomst van het RAUM, specifiek gericht op de samenwerkingsstructuur. Dit onderzoek richt zich op de effectiviteit van de huidige bestuurlijke en organisatorische samenwerking en mogelijke alternatieven, waarbij de uitkomsten bijdragen aan een toekomstbestendige samenwerking tussen alle deelnemende partijen.
- Deze zienswijze door het toesturen van het ondertekende raadsbesluit aan het Algemeen Bestuur van het RAUM kenbaar te maken.

Geheimhouding

☐ Ja ☒ Nee

RAADSVOORSTEL

INLEIDING

Begin 2018 heeft uw raad de notitie Informatievoorziening Gemeenschappelijke Regelingen vastgesteld. Gelijkluidende besluitvorming heeft plaatsgevonden in alle gemeenten in Noord-Holland Noord (regio's Alkmaar, West-Friesland en de Kop van Noord-Holland). Centraal in deze notitie staat het beter in positie brengen van uw raad ten aanzien van de Gemeenschappelijke Regelingen.

Een belangrijk onderdeel van deze afspraken is de zienswijzeprocedure ten aanzien van de Kadernota's van de Gemeenschappelijke Regelingen. De kadernota geldt als opmaat naar de begroting en bevat zowel de hoofdlijnen van het beleid als de financiële kaders.

De mogelijkheid om een zienswijze af te geven op de kadernota stelt de raden in de gelegenheid te sturen op deze beleidsmatige en financiële uitgangspunten voor in de begroting, die later in het jaar door de Gemeenschappelijke Regelingen voor zienswijzen aan de raden wordt aangeboden.

In voorliggend voorstel ligt een concept zienswijze voor ten aanzien van de Kadernota 2026 van het RAUM.

INVLOED KADERS OP KEUZERUIMTE

De zienswijzeprocedure op de kadernota volgt niet uit de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) zelf, maar is aanvullend afgesproken in diverse bovenregionale regelingen, te weten de bovengenoemde notitie 'Informatievoorziening Gemeenschappelijke Regelingen' en de door de raden in Noord-Holland Noord vastgestelde Uitgangspunten gemeenschappelijke regelingen (FUGR 2019).

Conform de afspraken uit de notitie 'Informatievoorziening Gemeenschappelijke Regelingen' en de FUGR 2019, dienen de Gemeenschappelijke Regelingen de kadernota uiterlijk 15 december aan te bieden zodat de raad de gelegenheid heeft voor 1 maart een zienswijze af te geven.

TOELICHTING OP HET VOORSTEL

Algemene informatie

Het Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer (RAUM) heeft op 12 december 2024 de Kadernota 2026 toegezonden aan de deelnemers van de gemeenschappelijke regeling. De Kadernota is op 13 december 2024 vastgesteld door het Algemeen Bestuur. Het RAUM verzoekt de zienswijzen van de deelnemers uiterlijk 1 maart 2025 te ontvangen.

Het RAUM is (financieel) opgesplitst in 2 deelgebieden: A-UM en IJ-Z. Heiloo maakt enkel onderdeel uit van A-UM.

Beleid

De hoofddoelstelling, visie en strategische doelen van het RAUM zijn al enkele jaren ongewijzigd en worden niet integraal in dit voorstel benoemd. Wel stelt het RAUM jaarlijks operationele doelen gesteld en verwachtingen voor de komende jaren:

Operationele doelen 2026

- De uitvoering van de vastgestelde projecten reguliere bedrijfsvoering op basis van het scenario "Midden", zijnde: Vitaal Platteland, Sakerleidendam, Dorregeest, Uiterdam (zonder verplaatsing), en visieschets Aagtenpark.

- Het implementeren van de afgesproken opbrengstmogelijkheden (reclamezuilen en recreatiearken) en het onderzoek naar extra verdienmodellen.
- Beheren en in stand houden van de gebieden en voorzieningen;
- Vernieuwingen doorvoeren om het gebied te laten aansluiten op de wensen en behoeften van de recreant.;
- Het voeren van omgevingsmanagement bij bovenstaande ontwikkelingen;
- Het sterker aanhaken bij de marketing en communicatie van de “Visie toerisme en recreatie regio Alkmaar” met als doel een grotere bekendheid en waardering voor het RAUM;
- In combinatie met het bovenstaande het onderzoeken van de positionering en de naam/logo van het RAUM.

Verwachtingen voor 2026 – 2028

- Realiseren van de projecten behorende bij scenario “Midden”;
- Het implementeren van de nieuwe opbrengstmogelijkheden en het verder zoeken en uitwerken van nieuwe opbrengstmogelijkheden;
- Succesvolle uitgifte van verschillende locaties (Dorregest, Uiterdam) met als doel een breder recreatie- en natuuraanbod, een besparing op de beheerlasten en verhoging van de exploitatiebaten;
- Draagvlak voor schapsontwikkelingen door gericht omgevingsmanagement in combinatie met de regio Alkmaar en de naamsbekendheid;
- Hogere investeringskosten Vitaal Platteland en Sakerleidam.

Bezuinigingen

GR RAUM heeft in de Kadernota 2026 de volgende bezuinigingen opgenomen:

- ☐ 3% scenario
- ☐ 5% scenario
- ☐ 7% scenario
- ☐ ander bezuinigingsscenario, namelijk
- ☒ geen bezuinigingsvoorstellen

Het Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer (RAUM) heeft geen aanvullende bezuinigingsvoorstellen gedaan, omdat in een eerder stadium al is gekozen voor scenario “Midden”. Dit besluit, genomen door het algemeen bestuur op 12 juni 2023 en verder uitgewerkt in de Kadernota 2025, was een directe reactie op de financiële uitdagingen die RAUM al eerder had gesignaleerd. Door de keuze voor scenario “Midden” is bewust ingezet op een minder hoog onderhoudsniveau (kwaliteit B voor algemeen onderhoud en kwaliteit C voor groenonderhoud) en is besloten om een aantal projecten te schrappen of te versoberen. Daarnaast zijn maatregelen genomen om de financiële verdienmogelijkheden te versterken, zoals de ontwikkeling van recreatiearken en reclamezuilen. Gezien de structurele financiële druk en de reeds doorgevoerde aanpassingen, heeft RAUM ervoor gekozen om na de implementatie van scenario “Midden” geen aanvullende bezuinigingsmaatregelen voor te stellen. Verdere financiële ingrepen zouden de uitvoerbaarheid van de kernactiviteiten en de langetermijnstabiliteit van het recreatieschap in gevaar kunnen brengen.

Ontwikkeling Meerjarenraming en Reserves

De meerjarenraming in de Kadernota 2026 laat zien dat het scenario “Midden” een sluitende begroting biedt tot 2031, waarbij tekorten worden gedekt door de reserves van IJ-Z. Vanaf

2032 worden de reserves naar verwachting weer structureel positief, wat leidt tot een teruggaaf van middelen naar IJ-Z. De teruggaaf BTW wordt voorlopig ingezet om incidentele bijdragen te ondersteunen, maar structurele tekorten mogen niet langer uit de reserves worden gefinancierd. Onder toezicht van het ministerie van BZK wordt repressief toezicht toegepast, met een verzoek om aanvullende financiële informatie in de begroting en meerjarenraming.

Om meer transparantie te creëren, is het wenselijk onderscheid te maken tussen harde en niet-gegarandeerde inkomsten. Dit biedt beter inzicht in financiële risico's en de haalbaarheid van geplande inkomstenbronnen. Daarnaast ontbreekt een geconsolideerd financieel overzicht voor het hele RAUM-gebied, wat een totaalbeeld geeft van de financiële situatie. Hoewel de splitsing tussen AUM en IJ-Z lokaal nuttig is, vertroebelt dit de regionale samenhang en het strategische overzicht.

De toekomstige inkomsten van het RAUM blijven onzeker. Hoewel de opbrengsten uit reclamezuilen en recreatiearken perspectief bieden, is verdere uitwerking noodzakelijk om hun haalbaarheid te waarborgen. De recreatiekaart is daarentegen afgefallen, omdat uit onderzoek bleek dat deze juridisch niet haalbaar is. Wel wordt aanvullend onderzoek naar commerciële mogelijkheden binnen het gebied gedaan. Hierbij moet de haalbaarheid van nieuwe commerciële mogelijkheden leidend zijn om zo bij te dragen aan een financieel gezonde basis voor toekomstige plannen.

Richting de toekomst is het belangrijk dat financiële stabiliteit leidend wordt in de besluitvorming. Het sturen op financiële haalbaarheid, in plaats van enkel op beleidsdoelen, zorgt ervoor dat het recreatieschap structureel gezond blijft. Hiermee wordt een evenwichtige en toekomstgerichte koers gevaren die recht doet aan de uitdagingen en kansen binnen het RAUM-gebied.

Onderzoek naar Governance en Samenwerkingsstructuur

Het is wenselijk te onderzoeken of de huidige governance- en samenwerkingsstructuur toekomstbestendig is en welke alternatieven mogelijk zijn. De Gemeenschappelijke Regeling (GR) biedt voordelen zoals bundeling van kennis, schaalvoordelen en coördinatie, maar alternatieve structuren zoals een gebiedsakkoord, samenwerking met waterschappen of publiek-private samenwerkingen kunnen maatwerk en efficiencywinst opleveren.

Een grondige analyse is noodzakelijk om de financiële, juridische en bestuurlijke consequenties van dergelijke alternatieven in kaart te brengen. Dit onderzoek moet onder meer inzicht bieden in hoe verantwoordelijkheden opnieuw verdeeld kunnen worden tussen gemeenten, provincie en andere partners, zonder verlies van coördinatie of kwaliteit. Het doel is een samenwerkingsstructuur te creëren die transparant, efficiënt en toekomstbestendig is, passend bij de uitdagingen en ambities van het recreatiegebied.

DOOR HET COLLEGE OVERWOGEN ALTERNATIEVEN

n.v.t.

REGIONALE SAMENWERKING EN COULEUR LOCALE

De voorgestelde zienswijze is opgesteld voor de gemeente Heiloo. De zienswijze is BUCH-breed afgestemd om waar mogelijk en wenselijk gezamenlijk op te trekken richting het RAUM.

RISICO'S

De meerjarenbegroting blijft afhankelijk van toekomstige inkomsten, waarvan de realisatie onzeker is. Indien deze inkomsten uitblijven, kan dit leiden tot een grotere afhankelijkheid van incidentele bijdragen van participanten, een risico dat ook in de Kadernota 2025 werd benoemd en nog steeds niet is weggenomen. Daarnaast bestaat het risico dat de reserves van A-UM vanaf 2027 negatief worden. Hoewel dit wordt gecompenseerd door de reserves van IJ-Z, kan dit de financiële stabiliteit van beide deelgebieden op de lange termijn onder druk zetten. Andere risico's zijn gerelateerd aan het ontbreken van concrete afspraken en garanties over mogelijke verdienmodellen, zoals reclamezuilen en recreatiearken.

FINANCIËN

Participantenbijdrage A-UM

Participant	Bijdragen-verdeling	Bijdrage 2025	Bijdrage 2026 (index 3%)
Provincie Noord Holland	49,20%	€ 704.598	€ 725.736
Gemeente Beverwijk	4,30%	€ 61.583	€ 63.430
Gemeente Heemskerk	2,90%	€ 41.530	€ 42.776
Gemeente Uitgeest	5,20%	€ 74.464	€ 76.698
Gemeente Alkmaar	7,10%	€ 101.678	€ 104.728
Gemeente Zaanstad	23,70%	€ 339.408	€ 349.590
Gemeente Castricum	5,20%	€ 74.464	€ 76.698
Gemeente Heiloo	2,40%	€ 34.368	€ 35.399
Totaal	100,00%	€ 1.432.093	€ 1.475.055

Participantenbijdrage IJ-Z

Participant	Bijdragen-verdeling	Bijdrage 2025	Bijdrage 2026 (index 3%)
Provincie Noord Holland	50,10%	€ 260.689	€ 268.510
Gemeente Beverwijk	13,63%	€ 70.921	€ 73.049
Gemeente Heemskerk	12,03%	€ 62.595	€ 64.473
Gemeente Uitgeest	4,28%	€ 22.270	€ 22.938
Gemeente Zaanstad	19,96%	€ 103.858	€ 106.974
Totaal	100,00%	€ 520.333	€ 535.944

DUURZAAMHEID

n.v.t.

PARTICIPATIE

n.v.t.

UITVOERING, PLANNING EN ORGANISATIE

Na besluitvorming wordt het algemeen bestuur van het RAUM door toezending van het getekende raadsbesluit geïnformeerd over de vastgestelde zienswijze.

BIJLAGEN

1. Aanbiedingsbrief Kadernota 2026 van het RAUM
2. Kadernota 2026 RAUM
3. Zienswijzebrief

ACHTERLIGGENDE DOCUMENTEN

n.v.t.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van de gemeente Heiloo

J. van den Beij-Veenstra
gemeentesecretaris

M. ten Bruggencate
burgemeester